

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE AMPLURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Julius Le-
opold (VII. Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și Inver-
sială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
câmpul Inaltului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 272.

Brașov, Luni-Marti 11 (24) Decembrie.

1907.

„Aliații” nu vor să ’nțeleagă.

Monitorul tuturor nizuințelor pen-
tru construirea statului național ma-
ghiar și totodată monitorul coaliției
răspunde în numărul său mai nou la
un articol ce l'a scris redactorul zi-
arului „Siebenbürgisch deutsches Tage-
blatt”, Emil Neugeboren, în foaia ber-
lineză „Der Tag”, vorbind despre de-
osebirea cea mare ce există, după pă-
rerea lui, între raporturile naționali-
tăților din Prusia și din Ungaria. Nu-
mitul redactor răspunde la cunoscu-
tele afirmări ale deputatului din par-
lamentul german Gothein, care a cri-
ticat politica prusiană antipolonă, zi-
când între altele că prin ea Germania
va pierde simpatiile popoarelor din
Austria și că aceasta politică servește
în deosebi numai ca încurajare a ni-
zuiințelor de maghiarizare față cu Ger-
manii din Ungaria.

„Si duo faciunt idem non est
idem” zice redactorul „Tageblattului”.
Polonii urmăresc idealul politic de a
restabili vechiul regat polon. Aceasta
vor s'o ajungă cu toată puterea. De
aici conchide, că ceea ce fac Prusianii
nu este decât apărare împotriva ni-
zuiințelor irredentiste polone, pe când
Sașii din Ardeal și Nemții din Bănat
n'au nizuințe irredentiste, ci vreau
să-și păstreze limba și cultura lor
germană, să li-se permită ași iubi
patria ungară nemțește.

Autorul articolului din „Tag” mai
adauge, că adeseori presa maghiară
din pasiune de rasă și din intole-
ranță cere ca să se imiteze politica
prusiană antipolonă și în Ungaria față
cu naționalitățile, fără de-a ținea sea-
mă de deosebirea ce există între ra-
porturile din ambele state.

Foaia maghiară „Bud. Hir-
lap”, căci de ea este vorba, protestează
în contra părerilor desfășurate de dl
Neugeboren. Concede că de multe ori
presa maghiară s'a provocat ca la o
politică-model la politica antipolonă
prusiană, dar nici un ziar ori politi-
cian mai serios n'a cerut vreodată ca
politica națională a Maghiarilor să fie
ca a Prusianilor față cu Polonia, căci

„fiecare Maghiar cinstit condamnă a-
ceastă din urmă politică ca brutală și
nedreaptă.”

Au cam slabă memoria cei dela
„Bud. Hir-
lap”, căci abia au trecut
câteva săptămâni de când amenințau
naționalitățile, că va avea și statul
ungar 100 de milioane pentru a face
cum fac Prusianii cu legea lor de es-
propriere!

Nu aceasta însă ne preocupă
acum, ci vedem că ziaristul sas din
Ardeal cu toate distincțiunile ce le
face despiciând părul în patru, n'o
poate s'o scoată la cale nici u.ăcar
cu presa intolerantă maghiară ce se
crede serioasă. Căci iată ce-i răspunde
„Bud. Hir-
lap”: Ne mai vorbind de ni-
zuiințele altor naționalități, n'avem
decât să ne oprim la „Alldeutscher
Verband” pentru care se însuflețeau
„Verzii” dintre Sași. Din scrierile pro-
fesorilor acestei reuniuni „Bud. Hir-
lap” vede, că mișcările pangermane
sunt mai irredentiste decât acele ale
Polonilor din Posnania.

Citează cărțile „Germania-trium-
phans” și „Grossdeutschland und Mit-
tel-Europa” și vorbește despre harta vii-
torului ce să găsește în primul op.
Apoi vorbește și de nizuința trădătoare,
care vrea să contopească statul ungar
într'un „Grossoesterreich” și spune
că idea despre Austria-mare începe să
cucerească și în Germania, fiind-că cei
de acolo o cred mai potrivită ca for-
mă transitorie pentru construirea im-
părăției pangermane.

În fine li da sfatul ziaristului sas,
că, dacă va mai scrie odată despre
raporturile naționalităților din Ungaria,
să arate că în Ungaria nimenea nu
vrea să facă politică după modelul
prusian, ci se mulțamește fiecare cu
maghiarizarea pe cale firească, ca ur-
mare a supremației fizice și spirituale
maghiare.

Silințele publicistului sas de a
pune în relief deosebit lealitatea co-
naționalilor săi, sunt așadar destul de
prost honorate de aliații de azi ai
Sașilor din Ungaria.

Scrisoarea lui Mocsáry a cărei esență
am dat-o și noi în numărul trecut, este
comentată în presa maghiară. Deosebit in-
teres are comentarul lui „Alko”, ziarul po-
poralilor, care spune: „Evident, Mocsáry
acuză pe nedrept. Toată lumea știa că
guvernul stă pe baza dela 67, și că numai
pe aceasta bază va desvolta activitatea-i
politică. Delegațiile, cvota și celelalte toate
sunt urmările logice ale primirii guver-
nului, sunt tocmai condițiile apărării vieții
constituționale. Va să zică, Mocsáry gre-
șește mult, dacă spune despre kossuthiști,
că ei și-au renegat programul ieri, alai-
tăeri, sau nu știu în care zi a anului.

Dreptatea lui Mocsáry e în altele —
căci are el și dreptate. Este în aceia, că
toate fazele periodului de tranziție sunt o
dovadă vie, cât de puțin va putea progra-
mul 48-ist, constitui bazele unei politici
reale, chiar și după trecerea periodului de
tranziție! Acuza este apoi îndreptățită prin
faptul, că șefii 48-istilor, bine le văd toate
acestea, și totuși ațâță cu devizo 48-iste
pe credulii și învăpăiații maghiari.”

Croatii. Cel mai mare ziar croat,
„Obzor”, descopere un plan fantastic al
guvernului maghiar. Anume, acesta și-ar
fi pus de gând să înfrângă coaliția croată,
cu ajutorul partidului creștin-social, care,
de altfel este destul de bine organizat în
Croatia. Cu gândul acesta spune „Obzor”,
partidul popular maghiar a încercat să is-
pitească pe cei mai cu sentimente clericale
din Coaliția croată, însă n'a isbutit de loc.

După o știre sosită mai în urmă
Wekerle a găsit un mijloc de armistițiu
cu croatii, și în urma înțelegerilor avute,
proiectul cvotei va putea fi primit defini-
tiv cel mult în ședința de Luni.

Restaurația în comitate. Zilele acestea
s'au făcut alegerile de funcționari în co-
mitate, pe un nou period. În unele părți
s'a observat puțină agitație, în genere însă,
ele au trecut cu destulă nepăsare, ca și
până acum. Poziția partidelor a rămas a
tot cea veche. Kossuthiștii n'au cucerit a-
proape nicăieri — ceia ce pentru ei este
însă ca și o înfrângere. — În comitatul
Mureșturda autonomiștii, adversarii lui Z.
Ugron, au căzut pe toate liniile. În Hun-
doara, în urma unui pact vechiu al națio-
nalităților, au rămas tot cei vechi, între
cari și câțiva români. În Alba-inferioară,
coaliția a învins față de partidul autonom,
aliat cu românii — scriu corespondenții
ziarelor maghiare. În com. Cojocnei, a sa-
lutat pe vicșpanul reala avocatul semi-
român I. Indre, accentuând frăția româ-
nilor și a sașilor cu maghiarii, și spunând

că administrația n'a făcut deosebire între
ei (?) în comitatele de sus, poporalii se
luptă cu kossuthiștii.

Protestul junimei dela universitatea
din Viena, române, slovecești, rutene,
croate, rusești și cehești, a fost for-
mular, cum știm, la adunarea de pro-
testare, ce s'a ținut la 9 Decembrie a. c.
în restaurantul „Zum grünen Thor” într'o
rezoluție constatătoare din 7 puncte.

Rezoluția adunării junimei a fost
adresată „Inaltului ministeriu reg. ung.” și
„Inaltului parlament ungar” — fiind sub-
scrisă la încercinarea adunării de prezi-
diul ei următor: Nicu Mintencu, cand. ing.
Jiudrick Suczek, stud. iur. Demeter von
Kniehynicki, stud. iur. Georg Susnievica,
cand. med. Max Hammerlitz, cand. iur.

Discursul Tronului către delegații.

Aci publicăm textual răspunsul M. S. Rege-
lui Francisc Ioșif, la vorbirile rostite de presidenții
delegațiilor:

„Asigurările alipirei dv. neclin-
tite, și expresia ce dați bucuriei dv.
pentru însănătoșarea mea, mă face
să simțesc o sinceră mulțumire. Pri-
miți pentru ele gratitudinea mea căl-
duroasă.

Pot să accentuez cu vie satisfac-
ție, că de la cea din urmă întrunire
a delegațiilor, relațiile monarhiei cu
țările externe au rămas în toată pri-
vința mulțumitoare. Temperarea, ce
se putea observa în trecut, a unor
antagonisme în situația internațională,
dăinuște fără încetare, spre bucuria
noastră. Ostenelile tuturor puterilor
tind spre liniștirea consecventă, și
spre contribuirea la consolidarea păcii
generale, susținând ele între ele un
contact pe cât se poate de inspirat
de încredere.

Ținând neclintit la fundamentele
încercate ale politicii noastre, și spri-
jiniți de relațiile cu adevărat preti-
noase, ce avem cu toate statele, de
acum ca și până acum vom căuta
din toate puterile, să asigurăm dom-
nia păcii, și prin asta promovarea și
desvoltarea netulburată a unei stări
pentru popoarele Monarhiei.

Guvernul meu militar s'a restrâns
la măsurile indispensabile în ce pri-

FOIETONUL „GAZ. TRANS.”

De prin Ardeal.

Șoseaua dintre Cluj și Turda¹⁾.

În unghiul sudostic al orașului Cluj,
la capătul din jos al uliții Turzii, se în-
nalță cu aspect medieval vechia bastioană
Bethlen. Ea purta numele de bastioana
croitorilor, dar pe timpul domniei lui Ga-
vril Bethlen, i s'a dat numele, ce-l are
până azi. În preajma acestei bastioane s'a
petrecut, tocmai la începutul secolului XVII,
un act înfiorător. Erau timpurile grozave,
când se dădeau lupte înverșunate pentru
stăpânirea Ardealului, dar cu toate aceste
actul de crudelitate extremă nu poate găsi
scuze. El își află explicarea numai în sim-
țul de barbarie al acelor, cari l-au săvar-
șit — al nobilimei unghurești — și în ura nes-
tinsă, ce o nutreau acești oligarhi cru-
deli față de Mihaiu-Viteazul și față de ca-
menii lui.

Aici, în aretul bastioanei, lângă dru-
mul de țară a fost martirizat în 15 Ia-

nuarie 1601 Baba Novac, viteazul general
al lui Mihaiu, împreună cu preotul Saseu.
Ei au fost trași în țapă, iar la rădăcina
țepii de fer s'a făcut foc, ca să arză de
vii. Cu atâta însă nu a fost stămpărată
setea de răsunare a călăilor. Szamosközy,
cronicar contemporan, scrie, că corpul celor
doi martiri era stropit cu apă, ca să se
carbonizeze mai pe încetul și ceasul mor-
ții să le fie cu atât mai amar.

Cu acest act începe istoria Clujului
în secolul al XVII-lea.

Nu preste mult însă, după lupta dela
Goroslău, Clujul își deschise de nou por-
țile înaintea lui Mihaiu și marele voevod,
cuprins de durere pentru sfârșitul atât de
tragic al viteazului său oștean, porunci să
se arboreze o puternică flamură pe locul
supliciuului...

Din acest loc de tristă pomenire își
ia începutul șoseaua, ce împreună Clujul
cu Turda.

Ea urcă puțin printre case, apoi e-
șind din cuprinsul orașului, traverzează în
mari cotituri coastele dealului Feleac, a-
vând pînă în vârful înălțimii lungimea
unui mil austriac.

Feleacul... puternicul deal cu acest
nume și satul așezat în creștetul lui, am-

bele sunt de însemnătate între locurile
Ardealului nostru. Odinioară coastele deal-
ului aveau un acoperământ de stejar, o
pădure puternică și străveche, care pri-
vită de jos, de pe malurile Someșului, se
prezenta, ochiului ca un uriaș petec întu-
necat. Sașii din Cluj i-au dat acest nume
în limba lor „Fleck”, din care Ungurii au
făcut Felek, iar poporul românesc l-a a-
doptat în forma de Feleac.

Dealul Feleacului este un puternic,
braț al munților Gilăului, cu coaste verti-
ginoase, mai cu seamă în spre vârf; nu-
mai laturea sudostică prezintă o inclina-
țiune mai lină. În privința geologică par-
ticularitatea lui o formează petrificațiunile,
de obiceiul gibiforme. Trunchiul lui este
alcătuit din pături terțiare nășipoase, în
cari se află, cu deosebire în partea supe-
rioară, globurile de peatră. Ele se văd a-
târând de stânci, iar unele libere, află-
toare în țărână. Adeseori găsim câte două,
trei și chiar patru înleștate de oaltă. Globu-
rile sunt considerabile, având unele
o estensiune diametrală de peste o jumă-
tate de metru. Multe pietri de aceste bum-
buleie au fost transportate pe sate și la
Cluj, unde se află așezate pe la porți și
colțurile stradelor.

Teoria formațiunii lor, cea mai vero-

similă, ne-o dau geologii Hauer-Stache, a-
rătând că globurile sunt formate din ma-
terialul ce le înconjoară, prin o concen-
trațiune condensată a părțicelilor de nă-
sip și de petriș mărunț, cu ajutorul apelor
văroase, cari au pătruns prin masa lor și
le-au încheagat. Numiții savanți caracteri-
sează astfel Feleacul în privința geologică:
„el este un punct clasic de studiu pentru
păturile nășipoase din epoca terțiară mai
nouă, caracterizate prin fenomenul forma-
țiunii de globuri”¹⁾.

Feleacul în general are regiune pă-
duratică. Satul însuși din culmea lui e în-
văluit în pădure, după cum a fost așezat
la început în mijlocul codrului. Dar pe
întinsele coaste dela nord pădurea s'a mai
rărit. Cum urcăm, la dreapta, în o mică
departare dela drum ne însoțesc până sus
în vârful dealului, limbi de pădure, cari se
prelungesc în mari estensiuni spre vest.
La mâna stângă însă locul e liber de pă-
duș. Pe aici omul s'a făcut stăpân pe
sălbăticia codrului de odinioară, l-a est-
tirpat și și-a creat țarine cultivate.

Cu cât urcăm apoi în sus, cercul de

1) A se vedea foiletonul din N-rii 260 și 261
ai „Gaz. Trans.” a. c.

1) Fr. v. Hauer și Dr. G. Stache: Geologie
Siebenbürgens, 1863, p. 468.

vește sporirea necesităților militante ale armatei și marinei. Trebuințele pentru creditele extraordinare ale armatei sunt scăzute de asemenea în mod însemnat.

Bosnia și Herțegovina își vor putea acoperi necesitățile din venitele proprii, în anul viitor. Față de creșterea cheltuielilor administrației, necesitatea de dezvoltarea normală neconținută, avem venitele din ce în ce mai mari ale țării, paralel cu înaintarea economică neîntreruptă.

Având convingerea, că la desbaterea propozițiilor, ce Vi s'au pus înainte, Veți dovedi cunoscutul reson și spirit de jertfă patriotic, voiu urmări lucrările d-v. cu cele mai alese urări de bine, și Vă salut din inimă, domnii mei!

Proiectul de lege asupra învoielor agricole. Discuțiunea în secțiunile Camerei române a proiectului de lege asupra învoielor agricole s'a sfârșit Vineri și probabil astăzi, Luni, se va începe discuțiunea generală.

Intrunirea comitetului executiv al partidului conservator. Vineri seara la orele 5 s'a intrunit în București comitetul executiv al partidului conservator. D-l Petre Carp a expus rezultatele tratativelor și a arătat că înțelegerea este perfectă în privința izlazurilor. D-l Take Ionescu a arătat că prin această înțelegere s'a înlăturat pericolul servitutei; proprietarii vor vinde pământurile pentru izlaz, pe prețuri ce se vor stabili luându-se de normă cifra mijlocie de 400 lei pogonul. Deoarece se vor cumpăra 500.000 hectare, statul va avea nevoie de 200 milioane. La o întrebare a d-lui C. Olănescu, dacă prețurile vor fi serioase, d-l Carp a răspuns că desigur prețurile vor fi serioase, căci guvernul va fi de bună credință. D-sa a mai adăugat că speră că toți proprietarii vor conveni la înțelegere.

Delegațiile.

Viena, 21 Decembrie.

Astăzi, Sâmbătă, s'au intrunit aici delegațiile celor două state dualiste. Dimineața la orele 9 delegația maghiară s'a adunat pentru o scurtă consfătuire, discutând cu deosebire vorbirea ce avea să adreseze presidentul delegației către Maj. Sa, la recepțiune. Este de notat, că president al delegației a fost ales vestitul aristocrat B. Barabás. Candidatul partidului, T. Batyányi, a refuzat în ultimul moment, deoarece el, ca adevărat kossuthist, nu poate sta în fruntea unui corp, în care partidul său nu are majoritatea.

Singurul moment de ceva însemnată a fost protestul Croaților, cari au votat în contra bugetului comun provizoriu, consecvenți cu atitudinea lor din parlamentul maghiar, unde au obstruat în genere, indemnitatea. Numai ei au votat în contra. *Indemnitatea s'a primit în pripă.*

Din bugetul comun scoatem aici câteva date. În genere, toate pozițiile arată

vedere ni se tot lărgeste, iar din vârf, de lângă sat, unde creștetul Feleacului e curmat de șosea, ni se deschide o priveliște încântătoare asupra văii Someșului. De două părți, la vest și est, valea e largă, iar Someșul descrie pe suprafața ei, ca pe o filă verde, dungi albe, șerpuitoare. La mijloc valea e prinsă între dealuri. Aici, la poala Feleacului, s'a adăpostit orașul, dar terasa, ce să coboară din trunchiul dealului, ne desvăluie numai o parte din complexul de case, ce-l alcătuiesc. Dincolo de râu se ridică de pe mal dealul cetățuiei (Fellegvár), în dos cu dealurile mai înalte, în spre comuna Chintău. El apare ca un pitic față de înălțimea, pe care ne aflăm. Spre nord-est orizontul e larg, culmi de dealuri se înșiruie pe Someș în jos, iar când cerul e limpede, ne salută din mare depărtare Tibleșul și munții Rodnei, înecați în zărie albastre.

După-ce ne-am desfășurat privirea în frumoasa panoramă, să ne facem intrarea în localitate și să ne adâncim puțin în trecutul ei.

Drumul pleacă la vale prin sat, care e resfirat la stânga, pe coastele dealului. Aici se înalță și biserica, o zidire veche și interesantă. Feleacul e sat de munte, împrejmuit de pădure și cu multă verzură de arbori și pomii printre clădiri. Casele sunt alcătuite din bărne cioplite și cu coșerise de stuf foarte înalte, de două și de trei ori cât păreții.

urcare. Dea mai însemnată este a marinei: urcarea de peste 11 milioane cor. Poziția armatei de pe uscat se urcă cu 897 mii cor. Ministrul de externe cere 578 cor. mai mult; ministrul de finanțe 163 mii cor.

Datele acestea au fost publicate odată cu cererea provizoriului.

Cătră orele 11 înainte de prânz, delegația maghiară a plecat la Curte, să prezinte omagiile sale Monarchului. *Recepțiunea s'a făcut cu ceremonialul obicinuit.* Presidentul delegației, Barabás a spus numai câteva cuvinte, al căror miez este în rândurile acestea: »Garanta pentru nizuințele Majestații voastre în interesul păcii este armata. Noi deci, în cadrul puterilor noastre, vom afla cu plăcere trebuințele ei...«

Maj. Sa a citit răspunsul de pe hârtie. A stăruit asupra relațiilor bune cu streinătatea, și asupra păcii interne asigurate de »prevederea patriotică a supușilor«. Necesitățile armatei sunt reduse la minimum indispensabil, a mai zis Maj. Sa. După astea s'a dat expresie mai șgomoasă ovațiilor.

Obișnuitul cercle, n'a rămas nici acum, deși Monarchul este puțin cam obosit. Se pretinde chiar, că au fost foarte prietenoase conversațiile. Intâiu monarchul s'a adresat către Barabás:

»D-ta ești alesul delegației maghiare în postul de president?«

»Da Majestate!«

»Am aflat cu plăcere, cu sinceră plăcere!«

Monarchul s'a interesat apoi de mersul desbaterilor.

»Astăzi isprăvim cu provizoriul. Se vor relua desbaterile în Ianuarie, probabil.«

»Vor avea rezultate pozitive, sper!« a observat Maj. Sa.

»Majestate — a întâmpinat Barabás — avem să facem tot ce se poate spre binele țării, după dorința Maj. Voastre!«

Când delegații au spus că trebuie să se înapoieze la Budapesta pe Duminică, pentru votarea cvotei, Monarchul a zis:

»Are să fie o votare importantă, dar sper să nu se întâmple nimic.«

»Nici într'un caz, Majestate; — a răspuns Barabás — sfârșitul votării va fi după cum va povățui guvernul!«

După câteva schimbări de cuvinte mai puțin însemnate, Maj. Sa a salut și a părăsit sala. Toate astea au dăinuit un sfert de ceas.

Primirea delegației austriace s'a făcut cam în aceleași cadre.

Președintele delegației austriace, Fuchs, relevăză fericita însănoțoare a împăratului prin care toată lumea civilizată venerează pe protectorul păcii și a exprimat speranța că binefacerile păcii vor fi menținute și în viitor. Delegațiunea a acclamat pe împăratul care a răspuns prin același discurs.

Delegațiunea austriacă a ținut Sâmbătă seara până târziu în noapte ședință plenară, în care a primit cu mare majoritate provizoriul bugetar pentru cele trei luni dintâi din anul 1908. În contra au

în Ardeal puține din satele noastre au un trecut atât de cunoscut, pe baze de documente, ca Feleacul. A fost întemeiat în secolul XIV. ca colonie a Clujului, dar colonie românească. A avut strânse legături cu acest oraș strein de neamul nostru, dar a rămas sat curat, cu limbă și lege românească. În secolul XVI, pe durată mai scurtă, a fost rezidența unei episcopii și și-a câștigat astfel un nume istoric în trecutul poporului românesc.

Regele Ludovic cel mare prin un decret din 29 Ianuarie 1367 a dat voie cetățenilor din Cluj, ca în pădurea Feleacului, sus pe culme, să întemeieze un sat, ca să înceteze jăfuirile și omorurile, ce se întâmplau adeseori pe drumul din codrii aceștia. Satul, ce era să se înființeze l'a hărăzit Clujenilor, așa că voevodii Ardealului, castelanii sau alți dirigători să nu aibă nici un drept asupra lui. Noua așezare Clujenii n'au colonizat-o cu cetățeni din oraș, ci cu Români, dedați cu greutatea trailului din pustiuul codrului. La zece ani de la data decretului erau așezate în vârful Feleacului deja 20 de familii române, strămoșii Felecanilor de azi, cari cum se zice prin Ardeal, au împlântat mai întâiu prinul noului sat. Români stabiliți aici aveau datorința a griji de siguranța călătorilor și a ospăta pe regele sau regina cu suitele lor, când ar trece prin partea locului.

votat social-democrații, zicând că nu-l pot primi fiind adversarii militarismului. Contra au votat și Cehii radicali.

S'a sulevat în delegație cu această ocaziune și chestiunea polonă din Prusia, de către delegatul Dr. Glombinski, care o sulevase și în cameră. El a declarat că Polonii vor vota bugetul, dar trebuie să protesteze în contra politicii antipoloneze în Prusia, care atinge și pe supușii austriaci și conaționali. Sperează că monarhia va încheia în viitor numai astfel de alianțe, cari nu numai să poată să-i mărească puterea în afară, dar care nici înăuntru să nu vateme principiul egalei îndreptățiri a popoarelor. Guvernul prusian nu poate fi identificat cu poporul german. Sperăm că idealele marilor măestri germani vor ajunge în fine deasupra ideilor strănte ale politicii prusiane.

Ministrul afacerilor streine br. Aehrenthal declară, că e de datorie, să se facă să reiasă că principiul fundamental al neamestecului în afacerile interioare ale statelor străine, principiu indispensabil în relațiunile statelor, trebuie să fie respectat. Delegații Hofman și Pacher declară că este absolut neadmisibil de a se amesteca în afacerile interioare ale unui alt stat mai cu seamă ale unui stat aliat, ale cărui proceduri față de Austria au fost întotdeauna din cele mai legale și corecte.

Delegatul Klofac (ceh radical) se asociază la protestarea polonezului Glombinsky și recunoaște principiul relevat de ministrul afacerilor străine.

Deleg. Dr. Kramarz (Ceh tânăr) declară că Cehii se asociază cu sentimentele Polonezilor. Aceasta nu-o fac din ură în contra Germanilor, cari, fideli tradițiunilor marilor eroi germani, resping politica de deznaționalizare.

Delegatul Pocher: De ce să nu expropriem Prusianii, ca să-și scutească propriul popor? (Reprobări la Poloni).

Delegatul Nemeș: Poporul german nu e responsabil, ci guvernul prusian.

Deleg. Dr. Kramarz: Confiscările moșiilor în Rusia au fost crudele, dar s'au făcut în urma revoluției de acolo. Dar Polonezii din Prusia nu numai că n'au făcut revoluție, ci s'au luptat în 1870 pentru mărirea Germaniei.

Deleg. cav. de Vucovic (croat) protestează la rândul său în contra neuzitelor violente comise față cu Croații din Ungaria...

Delegația maghiară s'a întors acasă Sâmbătă după amezi cu tren accelerat. A venit cu ea și primul ministru Wekerle, care fusese primit în audiență de Majestatea Sa.

Delegațiile se vor intruni iarăși în 20—25 Ianuarie 1908, după-ce vor ezamina noile investiții ale armatei.

Alegerile municipiului

Alba-inferioară.

Din valea Ampoiului, în 21/XII a. c.

Miercuria trecută la 18 Decembrie s'a isprăvit în Aiud restaurația oficialilor comitatensii, alegându-se de vice-comite Casimir Banffy baronul, de protonotar Lengyel și de președinte la scaunul orfanal

La 1377 cu data de 30 Sept. acelaș rege prin o ordinațiune, confirmă de nou privilegiile Clujului asupra Feleacului și dăruiește orașului și cincizecimea*) de la oile celor douăzeci de familii române, ce până atunci competeau în parte regelui, apoi oprește strict pe voevodul Ardealului și pe perceptorii de dare de-a preluinde de la acești Valachi dăjdiu sau cincizecimi, »ci să-i lase neconturbați și în pace, singur pentru paza drumului«. Totodată pe Felecani îi absoalvă de obligământul ospătariei regelui. Ambele decreete se află în arhiva orașului Cluj. (XXXIII. și LV.).

Unii din regii următori, la cerere au confirmat prin noue decreete privilegiile Clujenilor referitoare la stăpânirea Feleacului. Astfel regele Sigismund prin un decret din 1409 și altul din 1415, confirmă toate stipulațiunile din actele de donațiune ale lui Ludovic cel mare. În aceste decreete Feleacul e numit »Villa Olachalis« și Români de acolo »universi Olahi«. Asemenea decreete de confirmare dă regele Mateiu Corvinul în 1468 și 1478, apoi regina Isabela în 1557 și Ioan Sigismund în 1560, obligându-i pe Felecani a griji de siguranța drumului contra hoților și ucigașilor, iar dările să le plătească împreună cu Clujul, fiind unit cu el.

Din documentele aceste reiese, că

*) Adecă tot din 50 de oi câte-o oaie.

Dr. Jenei Elek — advocat din Aiud. Aceste trei posturi cardinale sunt deci ocupate de oameni noi protegiați ai partidului kossuthist — pe aici îi zic partidul lui Banffy, căci mai bine sună, când se zice, »dă cu Banffy«. Vicecomitele nou ales s'a și grăbit a face declarațiuni întocma ca aceasta vorbă volantă, căci a făgăduit că va nimici pe toți inimicii interni ai ideii celei puse în steagul șovinismului.

Ceilalți oficiali s'au recrutat din cei foști aplicați până acum și cari s'au dat după păr, făcându-se aderenți ai cursului nou; s'au eliminat foștii pretori din Blaj și Roșia, cari nu s'au deisă a-și renega simțul lor de bărbați. Pe aceștia îi invinuiseră că nu sunt șovinști și că ar avea legături cu Români — ce însă nu-i adevărat — pentru că Români îi cunosc numai de bărbați onești, cari cu strictetă și-au purtat oficiu, nu doară ca filo-români.

La această congregație s'au prezentat dintre membrii Români vreo 50 inși — restul a rămas acasă. Clubul român și-a fost ales un vorbitor, care să descopere ne mulțumirea noastră față de mersul afacerilor la aceasta alegere — cu desconsiderarea elementului proporțiunii române în absolută majoritate din acest comitat. Aceasta declarațiune avea să se facă îndată la începutul ședinței, însă nu s'a întâmplat. Nu se știe dacă din timiditate sau din ce cauză nu și-a împlinit ci amarea acest d-l Dr. juris dela munte! A trecut momentul acomodat și așa s'a întâmplat că vorbă românească nu a sunat în sala comitatului de astă-dată.

Toate posturile mai de frunte s'au împlinit prin aclamație, căci îndată ce cetea d-l fișpan numele candidatului favorit lovea cu cerusa hârtia și îndată dintr'un colț al salei răsunau strigătele de »eljen« provenite mai mult dela oameni nechiemați la alegere — aduși anume în sala — unde nu aveau drept a intra. S'au și făcut de către advocatul ungar Dr. Müller observări despre aceasta manoperă — dar a fost prea târziu.

Un spirit aprig i-a cuprins pe conclocutorii noștri maghiari și jidovi, care schimbă tare fața congregațiilor de până acum, în care tonul rășboinic de acum lipsia. Aiurează de inimici interni — pe cari îi amenință. De cumva pe Români îi socotesc de inimici — tare greșesc. Și ar fi un groasnic lucru — a putea trăi și trage leafa grasă dela acești inimici și a mai și trăi între ei.

Intre toți cei aleși sau denumiți este numai un singur român de naștere Dr. A. Sava, solgăbirău, căruia însă îi e imposibil a se arăta Român, când nici celor născuți maghiari nu li-e cu puțință a ținea cumpăna dreptății față de Români, căci pe trei îi trântiră sub acusa patriotică, că ar avea legături cu Români.

După cele întâmplate la Aiud poporațiunea română la nici o oblăduire benevolă nu se poate aștepta, și notarii români de pe la sate, puțini câți sunt — cu toate serviciile lor făcute cu ocaziunea alegerilor de membrii la congregație vor vedea cum le mulțămesc domni — pentru că au reținut pe acasă pe alegători, precum li-se poruncise.

Nici din cercul Ighiului nici din al Vințului de jos nu s'a înaintat protest pentru nimicirea alegerilor ilegal săvârșite, dar dela Darabanti, făcându-se pro-

Români așezați în Feleac la început s'au ocupat în deosebi cu oieritul, căci numai din turmele de oi li se lua cincizecimea. Apoi se mai vede, că ei își împlineau cu cinste angajamentul de-a păzi drumurile, căci acest angajament se repetează în fiecare decret, fără de a se reproșa vre-odată, că nu-l observă.

Aceasta împrejurare ne reoglindează caracterul Românului de a ținea și împlini cu sfințenie angajamentul, la care s'a legat!

Darea o plăteau Felecanii în Cluj. Aceasta se fixa în o sumă de bani, dar să plătea în naturalii, date în preț de bani. Cât de mare va fi fost la început, nu se știe, dar din secolii de mai târziu s'au păstrat unele date în privința aceasta.

În o socoteală despre percepțiunile și erogatiunile Clujului din anul 1575 se vede, că darea Felecanilor a fost în anul acela 175 florini. Ei dădeau pentru suma aceasta miei, oi, vite, etc. în prețul pieței. Așa d. e. în anul acesta venind în Cluj niște nobili poloni, pe cari orașul i-a avut ca oaspeți, felecanii au dat drept dare 24 de oi, în preț de 8 fl. 40 bani, care sumă s'a scăzut din dajdia de 175 fl.

(Va urma.)

test, alegerea membrilor români s'a nimicit deoarece președintele ungar ar fi greșit nu știu ce. Nod în papură.

Unul din membrii congregației.

Cronica din afară.

Situația în Persia. Știri din Teheran spun că șahul se silește a ajunge la un acord cu parlamentul și în special cu deputații conservatori, cari caută să aplaneze conflictul și să se ajungă la o dizolvare a parlamentului.

Politica Rusiei în Finlanda. Ziarele rușesti anunță, că s'a decis trimiterea unui corp de armată în Finlanda. Despre faptul acesta unele ziare spun că este în legătură cu manevrele de iarnă ce urmează a avea loc în Finlanda. Pe de altă parte se susține că trimiterea corpului de armată este în legătură cu nouă proiecte ale guvernului în chestia Finlandei, proiecte cu cari stă în legătură și numirea noului guvernator.

Sentința în revolta din Sebastopol. Tribunalul militar judecând rebeliunea armată a soldaților din regimentul Brest a condamnat 4 la moarte, 9 la muncă silnică și pe alții la înrolarea în batalionul disciplinar și în compania penitenciară. Un căpitan a fost condamnat la 16 luni închisoare și eliminat pentru neglijență în serviciu, 23 au fost achitați.

Conflictul turco-bulgar. Din Constantinopol se anunță că conflictele de graniță turco-bulgară s'au reinnoit în zilele de 17 și 18 Decembrie st. n. Doi soldați bulgari cari trecuseră granița au fost ucși și doi alții au fost răniți.

STIRILE ZILEI.

— 8 Decembrie v.

La cererea procuraturii din Târgu-Mureșul a fost ascultat astăzi redactorul responsabil al ziarului nostru de către judele de instrucție dela tribunalul din Brașov, d-l Császár. Procuratura a aflat de astădată delictul de »agitație« în scrisoarea, ce a primit-o poetul norvegian Björnsterne Björnson dela o persoană distinsă din Boemia și în care se espune situațiunea Slovacilor din Ungaria. Björnsterne Björnson a publicat această scrisoare sub titlul »Opreziunea maghiară« în nrul dela 11 Octomvrie a. c. al cunoscutel reviste politice franceze »Le Courrier Européen«, iar în foaia noastră a apărut parte în traducere verbală parte în extras în nrli 217 și 218 din 16 și 17 Octomvrie n. a. c.

Ovațiunile publicului Vienei față de Maj. Sa. După cum se știe Maj. Sa de la îmbolnăvirea sa, n'a mai apărut pe străzile Vienei. Urmând a se duce la adunările delegațiunii, Maj. Sa a părăsit Sâmbătă pentru prima dată Schönbrunnul. De dimineață, dela Schönbrunn până la Hofburg, o mulțime imensă se postase pentru a aștepta pe bătrânul monarch. Numeroase societăți, veniseră în corpore cu steaguri. În fața palatului era postat consiliul comunal în frunte cu d-rul Lueger, primarul Vienei, care abia s'a restabilit, ședea într'un fotoliu foarte comod, așteptând sosirea împăratului. Lângă el erau cei trei ajutoari de primari. La un moment dat uralele publicului anunțau apropierea împăratului. Nu trecu mult și se zări echipagiul împărațesc și împăratul însoțit de generalul său aghiotant sosi în fața consiliului comunal. Mulțimea imensă isbucni în urale entuziaste, ruse cordonul poliștilor și năvăli în curtea palatului imperial. Atunci Maj. Sa făcu un semn și trăsura se oprî. Primarul Lueger, apropiindu-se de trăsura rostește câteva cuvinte, urându-i bun sosît și exprimând bucuria poporului, de a-l putea vedea restabilit pe împărat și venind să ia loc în palatul imperial. Maj. Sa a răspuns mulțumind publicului pentru dragostea, pe care o manifestează și salutând mulțimea își continuă drumul. La 1 jum. împăratul s'a reintors la Schönbrunn.

Incepături de organizare și lucrare nal temelnică în despărțimintele Asociațiunii. Desp. »Timișoara« constatător din peste 100 comune se va desface în curând în mai multe despărțiminte, pentru ca să se poată lucra mai cu spor. Un nou desp. se va face la Ciacova și altul la Buziaș. Se va organiza desp. »Vârșeț«, și al »Pantiovei«. Desp. »Sân-Miclăușul-mare« se prețatește de prelegeri, de înființarea de biblioteci și agenturi, de încurajarea și ajutorarea tineretului dela meserii ș. a. La bunca mai spornică se mișcă desp. »Beșeg«, iar în părțile Chiorului este în ajun să se înființe un desp. cu scaunul în Șom-

cuta mare. Semne de regenerare se arată și în părțile Sătmăruului și ale Maramurășului, la Lăpuș etc. Fie ca și în părțile numite să putem constata spor îmbucurător întru răspândirea culturii și bunăstării sub aripile »Asociațiunii« și cu mijloacele propovăduite de ea. «T N.»

Alegerea funcționarilor din comitatul Sibiiului. Mercuri, în 18 Decembrie nou, s'a făcut alegerea funcționarilor comitatensi în Sibiiu, pe noul period de șase ani. Au fost aleși cu aclamațiune: Viceșpan G. Reissenberger, protonotar St. Stroia, preșident la sedria orfanală K. Gottschling, fsc comitatens Dr. A. Böck, prim-pretori L. Fabritius (Sibiiu), Dr. Victor Schuster (Cisnădia, în locul lui Schieb), G. Putkovski (Nocrich), P. Drăghici (Săliște), H. Mangesius (Mecurea) și G. Hanner (Sebeșul-săseșc). Asesori la sedria orfanală: St. Henteș (vicepreșident), Dr. I. Krall, Fr. Reinisch. Vicenotari: Baron G. Bedeus, O. Șteflea, Dr. A. Bruckner și A. Simonescu. Pretorii: Dr. I. Miclea, F. Gräf, G. Andră, A. Mihaly, S. Klokner și H. Gross.

Instrucția militară a elevilor. La inițiativa actualului ministru de culte și instrucție, se fac și la noi încercări cu instruirea militară a băeților dela școale, cum în România s'a introdus deja acest sistem până și în școalele populare. La noi, deocamdată, se fac experiențele numai la șase licee, cu clasele șaptea și opta. Ministrul de honvezi, a pus la dispoziția directorilor de școală ofierii dela armată, necesari pentru a făptui instruirea.

Ludovic Bartok, superintendentul bisericei reformate din Ardeal, a încetat din viață repentin, la un prânz, tocmai când se țineau sfăturile congresului bisericesc al confesiei sale. Răposatul frunșă al bisericei reformate avea vârsta de 62 de ani.

Nouă procese de presă. Vineri s'a imănuat redactorului »Tribune« Sever Bocu un nou act de acuză pentru un articol apărut în nrul 53 al »Tribunei« sub titlul »O sfântă datorie« de I. Slavici.

Redactorului responsabil al »Poporului Român« din Budapsta, i s'a imănuat Sâmbătă citația pentru articolul »Alegerea dela Beiuș«.

Școala pentru economia de casă (școala de menaj), susținută de »Reuniunea femeilor române din Sibiiu«, deschide la 15 Ianuarie nou, un curs de bucătărie fină. Cursul va dura dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie. Taxa lunară a acestui curs e de 80 cor. Elevele primesc locuința și întreaga întreținere în internatul școlii. Informațiuni se pot primi dela d-na Iulia Dancăș, Sibiiu, Strada Baier No. 1. În timpul acestui curs școala primește și execută comande pe lângă prețuri convenabile.

»Lumina« îngrijorată de »naționaliști«. Apărând pe patronul ei, Burdea, »Lumina« lui Kossuth (ce ironie!) scrie: »Să mai știe publicul românesc că dl D. Birăuț în timpul din urmă a cerșit grația dlui Iulian Weiss, ca să-l scoată dela închisoare și întreprinderea dlui Dr. E. Babeș, ca cu ajutorul guvernului să scoată o foaie românească. Mai poate sta cineva de vorbă cu el?...«

Ni-e foarte suspectă »Lumina« când o doare capul de noi. Parcă totuși mai tare va fi durând-o capul de concurența »noilor moderați«, cari țin să aibă o foaie a lor!...

Din vânzarea produselor regiei monopolurilor statului român dela 1 Aprilie până la 30 Noemvrie 1907, s'au încasat dela: Tutunuri: 31.739.054 lei. Hârtia de țigarete: 3.645.146 lei. Chibrituri: 2.537.788 lei. Cărțile de joc: 457.381 lei. Explosibile: 381.086 lei. Sare pentru consumația în țară 5.620.061 de lei. Dela toate aceste articole s'au încasat în plus cu zeci și sute de mii de lei față cu epoca corăspunzătoare din anul trecut. În total s'au încasat în aceste opt luni 44.382.516 de lei, cu un plus de 3.392.183 de lei față de încasările efectuate în Aprilie — Noemvrie 1906, și 7.958.468 lei peste prevederile budgetare.

În general regia a încasat din vânzarea tuturor produselor sale, în cele opt luni din exercițiul în curs, 52.708.399 lei, cu un spor de 4.224.873 lei față de același interval din anul trecut și 9.373.321 lei peste prevederile bugetare.

O operetă antimaghiară, s'a dat zilele trecute pe o scenă din Viena. Acțiunea piesei e pusă în timpul lui Iosif II-lea, însă este plină de aluzii la situația actuală, cu toate că cenzura le-a ciuntit în mare parte.

Mulțumire. Dl Benjamin Clococșan, comerciant din loc, a dăruit din incidentul pomenirii de 6 săptămâni a răposatei dsale soții, Elena, 20 cor. pentru procurarea de hăinițe la copii sărmani dela școala noastră. I se aduce călduroasă mulțumită. Tohanul-vechiu, 20 Decembrie 1907. Moise Brumboiu, paroh gr. cat.

Catastrofa dela Pitsburg. Ultimele știri anunță că nu mai este nici o speranță de scăpare pentru lucrătorii cari au căzut victimă catastrofei dela Pitsburg. Numărul lucrătorilor cari au dispărut sub dărâmturi este de peste 200. Aproape toți sunt originari din Ungaria.

Pentru cei lipsiți de vedere. Societatea generală pentru ajutorarea și educarea orbilor vrea să pregătească acestora — pe cari li adăpostește în internate — câteva mici plăceri, de sărbătorile Crăciunului. Ne trimite în scopul acesta două apele: unul umanitar către public, cerându-i contribuțiile în bani sau în obiecte, altul patriotic, către noi, cerând »patriotismului« nostru să publicăm cellalt apel! Adresa, la care sunt a se trimite contribuțiile: Budapsta, V. str. Géza No. 2.

Scotus Viator este maghiar. Ziarele din capitală au articole de o coloană despre cea mai nouă destăinuire senzațională. Din niște frânturi de conversație, în cafenea, au prins adică de veste, că distinsul scriitor englez, care este antropofag, însă numai carnea de maghiar îi place, — Scotus Viator pe nume — este un maghiar: ziaristul I. Szebenyey, care stătuse timp îndelungat în America, iar complicele lui este agentul societății biblice din Anglia, Petru Barrés. Sunt martorii, se zice, cari i-au auzit cum trădau patria, acești maghiari păcătoși.

Însă, de ce chiar maghiari, și de ce nu-s niște români?

Urmărirea bandei lui Panița. Din Sofia se anunță că soldații au reușit să dea de urma bandei lui Panița, ucigașul lui Sarafoff. Ea a fost descoperită în apropiere de Ryle, pe teritoriul bulgar. Armata a înconjurat Sâmbătă la amiazi banda și acum are loc o luptă înverșunată între soldați și bandă. Armata a primit ordine de a duce viu pe Panița și pe șeful său Sandansky; în caz dacă aceasta nu se va putea face ei vor trebui împușcați neapărat. În acest de pe urmă scop cei doi șefi de bandă au și fost scoși de sub scutul legilor.

Executarea unei femei. Din Moscova se anunță că Sâmbătă dimineață a fost executată femeia care a comis atentatul contra guvernatorului Herschelman. Toate eforturile depuse de autorități pentru a afla numele acestei femei au rămas zadarnice. Ea a fost supusă la tot felul de torturi dar nu s'a putut afla nimic și ea a fost executată fără a se putea afla vre un indiciu persoanei sale.

O explozie grozavă în Palermo. În urma exploziunii produse în magazinul de pulbere din Ajello sunt 44 morți și 81 de răniți, care au fost scoși de sub dărâmturi. În timpul nopții și Sâmbătă dimineața soldații și pompierii ca și cetățenii au continuat opera de salvare căutând cadavre sub dărâmturi sub o întindere de 20 de metri. Cauza desastrului este atribuită faptului că pe lângă magazinul Ajello se afla o fabrică de artificii, unde se presupune că s'a produs o primă explozie, care s'a comunicat apoi magazinului de pulbere. Hotelurile Corleone și Santa Rosalia au fost cu totul distruse. Mai multe prăvălii din vecinătate s'au surpat din cauza exploziei. Hotelul Concordia, deși foarte aproape de magazinul de pulbere, a rămas neatins. Numai o servitoare a fost rănită grav.

Moartea unui vestit croitor din Paris. O telegramă din Paris anunță moartea vestitului croitor de dame Paquin din Rue de la Paix, a cărui nume se găsește în romanele mai nouă franceze — când se vorbește de luxul amețitor, de cea mai mare eleganță și de prețurile oribile de toaletă. El ajunsese numai etatea de 45 de ani. În anii din urmă si-a transformat neșutul cu capital englez într'o societate pe acțiuni, și-a rezervat însă șieși conducerea stabilimentului. Societatea pe acți s'a fundat cu 10 milioane de franci și antrepriza plătește o dividendă de 20% în termen mediu. Anul trecut s'a dobândit un câștig curat de nu mai puțin decât 750.000 de franci; Paquin avea un venit anual de vro 300.000 franci. Salonul Paquin da îmbrăcăminte pentru piese teatrale întregi, și îmbrăca cele mai renumite actrițe spre scopuri de reclamă; la cursele de cai se puteau vedea todeauna câte 20—30 dame în toaletele cele mai elegante, având dela Paquin misiunea de a aduce la valoare înaintea publicului distins creațiunile sale.

ULTIME STIRI.

Budapsta, 23 Decemvrie. În ședința de ieri a Camerei s'a votat primirea cvotei. Au fost 137 voturi pentru și 30 contra. Contra proiectului au votat disidenții, 2 democrați și câțiva neînscrși în nici un partid. Croații și naționaliștii au lipsit dela vot. Deputații români, între cari Aurel Vlad și V. Lucaci au votat contra. Deputatul disident Farkashazi a propus ca, avându-se în vedere purtarea Camerei austriace față de Camera ungară, să se retragă proiectul cvotei din discuție. Primul ministru Wekerle, luând cuvântul, a spus că vrea să dea o explicație. Atunci când s'a propus moțiunea Sillinger în Camera austriacă — a spus primul ministru — pregătise o notă către baronul de Beck, prin care cerea o completă satisfacție pentru parlamentul ungar și își exprima dorința ca guvernul austriac să declare: 1) că regretă cele ce s'au petrecut, și 2) să declare că nu se identifică cu cele ce s'au petrecut în parlamentul austriac. Dar văzând declarația leală a primului ministru Beck, care făcuse declarațiile știute fără să fie somat, și văzând din convorbirea personală cu Beck sentimentele corecte ale acestuia, s'a mulțumit cu cele deja declarate. De azi înainte, a declarat Wekerle, amândouă țările vor putea să trăiască și să se desvolte în liniște de oarece convenția, care este o alianță mai laxă, nu va mai fi numai pe hârtie ci o realitate.

Budapsta, 23 Dec. Eri dimineață a avut loc, *duelul între Wekerle și Polonyi*. Duelanții s'au ales cu sgarrieturi ușoare și după a doua repriză fostul ministru de justiție a cerut lui Wekerle scuze. Wekerle i-a întins mâna, declarând că regretă și el cele ce s'au petrecut. Martorii au declarat onoarea satisfăcută.

Eri dimineață, când Wekerle a apărut în cameră, i s'au făcut ovații de către amicii săi politici.

Bruxella, 23 Decemvrie. Partidul socialist a decis ca, într'o viitoare ședință a camerei, să propună o moțiune, prin care regele Leopold să fie declarat de incapabil să mai conducă afacerile statului și să se ceară instituirea imediat a unei regențe. Situația în Belgia a devenit extrem de gravă, mai ales în urma furiei care a cuprins pe regele Leopold, după ce i s'au respins proiectele în afacerea statului Congo. El a fost eri câteva ore în Bruxella și imediat apoi a plecat în Franța la castelul său Lormoix.

Constantinopol, 23 Decemvrie. Poarta a cerut din nou patriarhului rechemarea episcopului Partenie din Katerina, pentru persecutarea aro-mânilor.

Teheran, 23 Dec. Șahul văzând că nu mai poate să conteze pe trupele de cazaci, a decis să recurgă la regimentele de curzi, pentru a putea reprima orice mișcare revoluționară în Persia. Aflându-se această hotărâre a Șahului, parlamentul a decis să detroneze pe suveran, pentru a face imposibilă realizarea dorinței lui.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreatul scriitor și profesor pensionar M. Strajanu. Bucuresci I. V. Sococu. Se pot procura prin librăria A. Muresianu. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvînt în cuvînt și e însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasiali, cari au fost nevoiți până acuma a utiliza traduceri streine, de sigur se vor bucura de această carte.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor respons.: Victor Branice.

„Călinarul Plugarului“

A apărut în editura tipografiei A. Mureșianu din Brașov „Călinarul Plugarului“ pe 1908.

Cu aparițiunea lui pe 1908 „Călinarul Plugarului“ intră în al 16-lea an al existenței sale.

Convins fiind că cetitorii acestui călinar îi vor face și de rândul acesta o bună și caldă primire, începând dela țărănul nostru până la frunțașul pela oraș, nu le vom înșira multe vorbe, ci îi vom invita cu frățească dragoste să-l cumpere, să-l citească și să-l răspândească, ca pe un călinar de care nimănui până acuma încă nu i-a părut rău că a dat pentru el puținii bani ce costă.

În partea întâia a „Călinarului Plugarului“, aducem datele calendaristice în toată estensiunea, după cari urmează îndrumările necesare, privitoare la poșta, telegraf, la taxele pentru timbre, cumpărături etc. Urmează apoi tabelul târgurilor din Ardeal, Banat și țara unghurească după datele oficiale ale ministerului ung. de comerț. Târgurile sunt indicate atât după alfabet, cât și după lunile anului.

Partea economică conține următoarele articole: Pășunatul vitelor și cultura plantelor de nutreț. rotațiunea în cultura legumelor. Nutrirea gălitelor. Ingrijirea gunoiiului. Semnele vitelor bolnave (de I. Georgescu). Povești. Nutrirea vitelor ostente. Cum putem desvâța caii de mușcat. Tămăduirea umflăturilor la vite. Aerul resuflat. Nutrirea purceilor. 10 porunci pentru mulsul vacilor. Contra vacilor cari își ascund lentile. Tămăduirea pomilor cu scoartă bolnavă.

Partea literară are următoarele articole: Tributul (de Ioan Rodina). Cântecul plugarului (de Z. Bărsan). Rugăciune (de O. Goga). Îmbănzirea îndărătniciei trad. liberă după Georges Cousteline de V. Stoica. Din traista lui Mos Noia-Oașdin. Tilgraful. Glume. Măcar capră, măcar țap. De când a fost pușca pistol. Tocmai pe tocmai. Țiganul potocovit. Cinstea sau numele bun.

Printre articolele de mai sus sunt mai multe ilustrațiuni reprezentând: Dela excursiunea studenților dela gimnaziul român din Brașov în Italia: Lângă Torre-Annunziata, Pompei, Roma-Palatin. Biserica din Cebea. Mănăstirea dela Isvor. Iosif Vulcan. Interiorul Mănăstirii dela Sinaia. Un țaran frunțaș din România. Sala cavalerilor (Rittersaal) în Haga. Monumentul ridicat în memoria contelui Iuliu Andrassy Dr. Carol Lueger, primarul Vienei. Dr. Weisskirchner, primul președinte ales de parlamentul votului universal din Austria. Română din Bran.

Călinarul plugarului costă 40 bani (filieri) exemplarul plus porto postal de 10 bani.

Abonatilor ziarului nostru, cari voesc să aibă călinarul, li se vor trimite cu prețul de 40 bani franco. Vanzătorii cari vor desface mai multe exemplare de-odată primesc rabatul cuvenit.

De vânzare.

La d-nul Ioan Oros Russu în comuna Vidrașeu, comitatul Kis Küküllő, în Valea Murășului, cel mai roditor pământ în Transilvania, lângă două ape curgătoare Murăș și Nieragiu, cu moară în sat, aproape de gara și poșta Nyárádtő, două mile dela Oșorheiu, se află de vânzare din mână liberă o moșie comasată de 52 jugăre, loc foarte bun roditor, tablă mare de lucernă și trifoi, aproape de casă, pădurice de răchită, care la 3 ani se poate tăia de făcut garduri, cu un intern foarte frumos de 2 jugăre cu o casă curte de peatră cu 5 odăi cu fața spre sud, în stare foarte bune, cu o bucătărie și prânzătoriu de vară separat, sub ea cu pivniță de peatră, grajd de vite de peatră, șură și alte edificii economice, toate coperite cu șindile. Cu o grădină mare de pomi, meri, peri și pruni de Bistrița foarte nobili lângă casă, și cu acești mari și sălci împrejur, cu două table pădure de stejari foarte mari și groși, printre ei nule, în hotarul Laslăului românesc lângă Târnavamică. Cine voește a cumpăra prin poșta din Nyárádtő să poate pune în corespondență cu domnul susnumit.

1-8,3117.

Nr. 1071/1907.

Publicațiune.

Publicăm că în 20 Ianuarie 1908, la 10 ore a. m. să dă în întreprindere prin licitațiune minuendă edificarea școalei comunale de aici. Prețul de strigare e 36000 coroane; va diu 10% din această sumă. Ofertele închise să primesc. Condițiunile, planul și preliminarul edificării să pot vedea în cancelaria comunala.

Szunyogszék (Țintari), în 20 Decembrie 1907.

1-1,3116. Primăria comunala.

Celce dorește a avea

Răchie

ieftină
FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela

Radovan Popovits comerc. în Ujvidék
CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate răchiurile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând și materialul necesar cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 coroane.
1-10,3119.

Cel mai potrivit cadou
de Sărbătorile Crăciunului
pentru ori și care căsnicie este
Mașina de cusut a lui

SINGER

Lădițele
cu care se
vând mașinele
de cusut a lui
SINGER
se cunosc
după semnul
acesta

SINGER & Co.
societate pe acții de mașini de cusut
Brașov, Strada Porții Nr. 23.
(3114,1-2)

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect
mai bun

Bomboane Pemete
ale lui **RETHY**

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres Bomboane Réthy, deoarece sunt multe imitații rele.

1 Carton 60 bani.
Să cumpărăm numai
RETHY Pemete bombone!

A V I Z!

NOUȚATE! NOUȚATE!

Prima fabricațiune escelentă de HALVA și RACHAT turcesc

BRAȘOV, Strada Prundului Nr. 53.

Am onoare a aduc la cunoștința Onoratului Public din prejur și localitate, că vând Halva și Rachat în prețurile cele mai convenabile în en gros și detail. Recomand cu deosebire Halva și Rachat fiind fabricată din ulei de nuci, zahar, miere și vanilie. În locurile orientale să folosește și în loc de dejun.

Rog de o cercetare cât de număroasă.

Cu distincă stimă
PAVEL THEOFILOVICI.

1-4,3120.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC
natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Baile dela Buziaș renmitte în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, cărciumarilor, și alte scopuri industriale.

Cel mai spornic acid carbonic natural!

Estres din Analiza institutului Capitalei Budapest pentru probarea chemicaliilor și alimentelor Nr. 465 din anul 1907.
„Miresul și gustul: Normal: conținutul de acid carbonic“: 99.57% Acidul carbonic analizat corespunde perfect cerințelor igienice, și pe temeul abundenței de acid carbonic a se clasifica ca „foarte bun“.

Informații se dau cu plăcere din partea
Muschong's Kohlenäure-Werke und Mineralwasser-Versand
în Buziasfürdő.

Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIASFÜRDŐ.** — Inter. Telef. 18.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.
Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.